

For more information, please call/text us at: **0920-911-1398** or visit:
www.philrice.gov.ph | www.pinoyrkb.com | www.openacademy.ph

Paghimo sang kompost halin sa dagami kag uhot sang humay

Nгаа maghimo sang kompos halin sa uhot kag dagame?

Ginapadiutay sini ang carbon (C) kag nagapadamo sang iban nga nutrihente samtang nagakadunot kag nagadala ini sang madamo nga mga magagmay nga elemento, enzymes kag organismo nga sa diin indi makuha sa indi organik nga abono. Ang uhot may ara sang madamo nga potas (K).

Table: Mga makuha sa preska nga:

Organik nga mga butang	C (%)	N (%)	P (%)	K (%)	Ca (%)
Uhot	41	0.5-0.8	0.05-0.1	0.3-2.0	0.03-0.17
Preska nga higko sang baka	8-10	0.4-0.6	0.1-0.2	0.4-0.6	0.2-0.4
Dunot nga higko sang baka	30-35	1.5	1.2	2.1	2

Paano maghimo sang kompos halin sa uhot kag dagame sang humay?

Pagkatapos paani, tumpihon/tumpukon ang uhot kag dagame. Ang masunod amo ang mga pamaagi para sa mas maayo nga resulta:

1. Madali nga pagpadunot sang kompos kun madamo sang nitroheno, insaktuhan nga kabasaon, kag madamo nga mga organismo.
2. Mas madali ang pagkadunot kon tapan ang lugar kag ginsaksak sa kadalagku-on nga 3-5 sentimetro ang mga materyales.
3. Kon mahimo, magbuhat sang kompos paagi sa paghantal-hantal sang sagbot halin sa mga tanum kasubong sang humay, mais, sorghum kag mga hilamon (may mataas nga carbon kag diutay nga nutriheno) sa misklada nga 2 ka parti sang materyal nga may mataas nga carbon sa kada 1 ka parti sang materyal nga may nitroheno kasubong sang madre de cacao, ipil-ipil, mongo, balatong kag higko sang mga sapat.
4. Kinahanglan nga basa perme ang tinumpok nga kompos – indi tama ka basa kag indi tama ka mala.

Indi pagsunugon ang dagami kag uhot para makadaginot sa pagbutang sa abono

5. Para mapadasig ang pagkadunot sang kompos, buribudan sang nagapadunot nga mga butang pareho sang higko sang baka, lasaw nga tinunaw nga nitroheno nga abono (urea) ukon butangan sa mga organismo (hal. *Trichoderma harzianum*, masame nga ginatawag nga “tricho”) kag iban pa gid nga mga butang nga may nitroheno kag magagmay nga organismo.
6. Baliskadon ang hinantal nga kompos sa kada duha (2) ka semana.
7. Kun maayo ang temperatura kag kabasa-on, magamit na ang kompos sa sulod sang 4-8 ka semana.

Source: *knowledgebank.irri.org*